

LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS LYTIES PAGRINDU UAB „DONUTTREE“ DARBO SKELBIME

2016-12- 29 Nr. (16)SN-236)SP-147

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2016 m. gruodžio 12 d. gautas pareiškėjo A.Ignatjevo (toliau – pareiškėjas) skundas, kuriame teigiama, jog socialiniame tinklalapyje Facebook paskyroje „Klaipėdos miesto skelbimai“ UAB „DonutTree“ (toliau – ir bendrovė) patalpino darbo skelbimą, kuriame nurodyta, jog UAB „DonutTree“ „ieško perspektyvios, norinčios tobulėti virtuvės fėjos. Tad jei mėgsti gaminti ir domiesi konditerija, mums pats metas susipažinti. Darbas patogiu, slenkančiu grafiku. Neturinčias patirties apmokinsime kepti, glajuoti“ (skelbimo tekstas netaisytas).

Lygių galimybių kontrolierės A. Skardžiuvienės (toliau – ir kontrolierė) pavedimu atliktas tyrimas Nr. (16)SN-236 pagal pareiškėjo skundą „Dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu priimant į darbą“.

Kontrolierė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 25 str. 1 ir 2 dalimis, 2016 m. gruodžio 15 d. raštu Nr. (16)SN-236)-1006 „Dėl darbo skelbimo“ kreipėsi į UAB „DonutTree“, išsiunčiant raštą elektroniniu paštu, prašydama paaiškinti, koku pagrindu minėtame darbo skelbime numatytas reikalavimas dėl lyties, t.y., kodėl reikalinga būtent moteriškos lyties atstovė.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t è:

1. UAB „DonutTree“ nepateikė Tarnybai paaiškinimo dėl darbo skelbimo.
2. Tarnybos patarėja Ieva Mickuvienė 2016 m. gruodžio 28 d. susiekė su UAB „DonutTree“ vadove telefonu, kuri paaiškino, jog skelbimą socialiniame tinklalapyje Facebook paskyroje „Klaipėdos miesto skelbimai“ paskelbė bendrovės darbuotoja, kuri nežinojo įstatymų reikalavimų. Vadovė taip pat

nurodė, jog įpareigos darbuotoją pašalinti netinkamą skelbimą ir pasižadėjo ateityje laikytis įstatymų reikalavimų.

3. Atliekant tyrimą nustatyta, kad socialiniame tinklalapyje Facebook paskyroje „Klaipėdos miesto skelbimai“ darbo skelbimo, kuriuo siūlomas darbas virtuvės fėjai, nėra.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

1. Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar socialiniame tinklalapyje Facebook paskyroje „Klaipėdos miesto skelbimai“ esantis darbo skelbimas, kuriuo siūlomas darbas virtuvės fėjai, nėra diskriminacinio pobūdžio bei neprieštarauja Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 8 str. ir Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 11 str. išdėstytoms nuostatoms, reglamentuojančioms diskriminuojančius skelbimus.

2. Pažymėtina, jog tiek Europos Sąjungos, tiek nacionaliniuose teisės aktuose diskriminacija pačia bendriausia šio žodžio prasme reiškia teisių sumažinimą arba atėmimą tam tikrai kategorijai asmenų dėl kokių nors požymių. Asmenų lygybės principas iš esmės reiškia diskriminacijos draudimą, o diskriminacija dažniausiai suprantama, kaip žmogaus teisių varžymas ar tam tikrų privilegijų teikimas, atsižvelgiant į lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų požymius.

Tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą, yra lyginami keli žmonės, kurie skiriasi savo tapatybės požymiais, kitais požymiais, ir vertinama, ar tokiose pačiose, ar panašiose aplinkybėse jie traktuojami vienodai. Vertinant galimą diskriminaciją būtina nustatyti diskriminacijos pagrindą bei nustatyti, ar šiai santykių sričiai yra taikomas Lygių galimybių įstatymas. Nagrinėjamu atveju atliekamas tyrimas dėl galimos diskriminacijos lyties pagrindu, t.y. nustatoma, ar darbo skelbimas, kuriuo siūlomas darbas moteriškos lyties atstovei, neturi požymių, atitinkančių privilegijų, pirmenybės ar pranašumo lyties pagrindu.

Europos Parlamento ir Tarybos 2006 m. liepos 5 d. direktyvos 2006/54/EB „Dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo“ 14 str. 1 d. a) p. nurodyta, jog nei viešame, nei privačiame sektoriuje, įskaitant viešąsias įstaigas, negali būti nei tiesioginės, nei netiesioginės diskriminacijos dėl lyties, įsidarbinant, savarankiškai įsidarbinant ar profesinėje srityje, įskaitant atrankos kriterijus ir priėmimo į darbą sąlygas visoms veiklos rūšims ir visais profesinės karjeros etapais, įskaitant paaukštinimą.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 8 str. nurodo, jog skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę vienai iš lyčių, reikalauti iš darbo ieškančių asmenų informacijos apie jų šeimines padėtis, amžių (išskyrus įstatyme numatytus atvejus), privatų gyvenimą ar šeimos planus.

Lygių galimybių įstatymo 11 str. nustato, jog skelbimuose priimti į darbą, valstybės tarnybą arba mokytis draudžiama nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, išskyrus šio įstatymo 2 str. 7 d. nustatytus atvejus. Minėto įstatymo 2 str. 7 d. nurodoma, jog tiesioginė diskriminacija yra elgesys su asmeniu, kai dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindų, jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, viena iš kurių siejama su profesine veikla, kai dėl konkrečių profesinės veiklos rūšių pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų tam tikra žmogaus savybė yra esminis ir lemiamas profesinis reikalavimas, o šis tikslas yra teisėtas ir reikalavimas yra proporcingas.

UAB „DonutTree“ vadovė paaiškino, kad siūlomos pareigos galėtų būti skirtos ir vyriškos lyties atstovams, tačiau atsižvelgiant į tai, kad darbuotoja, kuri patalpino darbo skelbimą, nežinojo įstatymų nuostatų, darbo skelbime vartojami terminai yra moteriškos giminės.

Pagal Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 4 d. nutarimą Nr. 5(74) „Dėl pareigų, profesijų, mokslo laipsnių ir panašių pavadinimų“ pareigų, profesijų, teisinio statuso, rangų, titulų, mokslo laipsnių, pedagoginių mokslo vardų, kvalifikacinių laipsnių ir panašūs pavadinimai apibendrintai reiškiami vyriškos giminės daiktavardžiais. Pažymėtina, jog, nurodant pareigų pavadinimą moteriškos giminės daiktavardžiu, akcentuojamas darbas tik moterims, kadangi pagal minėtą nutarimą moterims apibūdinti pagal profesiją, teisinį statusą, rangą, titulą, mokslo laipsnį, pedagoginį mokslo vardą, kvalifikacinį laipsnį ir pan. vartojami moteriškosios giminės daiktavardžiai.

3. Atsakinga už skelbimo turinį UAB „DonutTree“ nepateikė jokių paaiškinimų, kurie pagrįstų reikalavimą, suteikiantį pirmenybę moteriškos lyties atstovėms, priešingai, bendrovės vadovė nurodė, kad darbo skelbimą paskelbė bendrovės darbuotoja, kuri nežinojo įstatymų reikalavimų.

Konstatuotina, jog socialiniame tinklalapyje Facebook paskyroje „Klaipėdos miesto skelbimai“ UAB „DonutTree“ darbo skelbimas, kuriuo siūlomas darbas virtuvės fėjai, tiesiogiai diskriminavo vyriškos lyties atstovus, kadangi sudarė mažiau palankias sąlygas vyrams pretenduoti į šias pareigas, palyginus su sąlygomis, kurias turėjo moterys, todėl prieštarauja Moterų ir vyrų lygių galimybių

įstatymo 8 str. bei Lygių galimybių įstatymo 11 str. išdėstytiems reikalavimams, nustatantiems draudimą skelbimuose priimti į darbą nurodyti reikalavimus, suteikiančius pirmenybę lyties pagrindu. Tokiu skelbimu ribojamos galimybės kitos lyties atstovams, t.y. vyrams, užimti siūlomas pareigas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 24 str. 6 p. bei Lygių galimybių įstatymo 14 str. ir 15 str.,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Įspėti UAB „DonutTree“ vadovą dėl padaryto pažeidimo.
2. Su sprendimu supažindinti pareiškėją ir UAB „DonutTree“ vadovą.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė